

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

3. Leuiores pro negante nostra sententia, & quæ contra ipsam faciunt
reiiciuntur.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

fario deficere: cum in eo instanti quo acceptatione donatio consummatur dominium rei donatæ absolutum, & in solidum nec possit non inquiri, in donante simul pro eodem instanti etiam esse, cum domini actus donatio sit, qui sine dominio, quod eius potentia, & principium actuum est, esse non possit; nec subinde actus potentia suæ destructivus esse queat: quod argumentum etiam stomachatur nimis noster Cardin. Lugo d. 19. de Incarnat. & Bernal. d. 7. variisque impugnationibus, & instantiis, tam illud quam conclusionem repellere conentur atque illius pondus elevaré. Succumbunt tamen deprimunt, ut videmus controu. 2. de Incarnat. d. 1. q. 3. cert. 3. n. 1. Recentiores alij alias argumento huic solutiones tentant quas eo cert. num. 3. satis confutauimus, memoratque, ac refellit Ariaga cit. sub sect. 2. num. 7. a 9. Huic argumento vique ad 8. forte aliquis 4. quoad conclusionem horum Doctorum negantem vniuersim iuris principium de impossibilitate domini absoluti, & in solidum penes duos simul citra rem eandem demonstratiue pugnantium à nobis & domini absoluti, & in solidum essentia ac definitione, cum hic a. 2. tum citato cert. de Incarn. n. 1. ubi illi euasione quæ pro presenti quæstionari posset (est conclusio vniuersim negatiua, & argumentum pro ea factum minime ea euasione deferretur) occurrunt. Nempe dominium Dei perscrutare absolute, & in solidum simul posse cum domino in solidum creaturæ circa rem eandem: quia scientia sua Deus facere potest, ut in omnem quem ipse velit, rei vsum annuat domina creaturæ. Etenim potestas vtendi rei pro nutu tandem alterius sine eius iniuria potestas domini in solidum, & vtendi re independentem à voluntate alterius, imò altero etiam regnante circa eius iniuriam non est.

8. Quoad Sophistici autem argumenti solutionem eam excogetauimus cum prælo controuersias de Incarn. pariteremus, quam postea Ariaga §. 1. ubi forte aliquis quæstio formulo excogitabilem, ac statim ut improbabilem rejicit, nosque adhibuitus citato loco de Incarn. cert. 4. n. 1. eis fundamentis innixam, quæ, & eis satis probabiliter faciant, ac plus satis præstatum argumentum, seu potius Sophisma debilitent: cui vel ideo aduersarij minus fidere præstiter debent: quod non ex peregrino aliquo, raroque contingenti casu, sed ex temporum, & inopinato circumstantiarum occurfu, qui pollet proinde tot sapientissimos Philosophos Iuris Consultos tunc latere, cum axioma iuris illud concordet statuerunt, sed ex frequentissimis, & barbare etiam, notissima donatione, & contra actibus quotidianis emptionibus venditionibus, locationibus, conductio- nibus petetur: in quibus axioma, & principium iuris deficere valde iuri ipso, ac Iuris Consultis sapientissimis foret iniurium. Respondi ergo citato loco de Incarn. cert. 4. n. 1. & nunc iterum respondere principia actionum moralium opus non esse, ut cum his persistant, & coexistant simul: ut ex principis moralibus gratia, Sacramentis nempe, quorum vix aliquid, & quod solum effectum non causatione causare potest, gratia effectus, atque eius productioni coexistit: cum verba successiue prolata fere omnia transferant, cum gratia siue effectus quivis alius Sacramenti per illa constituti producat: & in domino, cuius actus, seu actiones eius destructivæ aliquot sunt: vt donatio, & destructio rei, cuius dominium habetur, est adhuc apertius: cum re destructa illius dominium simul adhuc pro vniico instanti persistere, vel ipsis terminis implicationem præ se ferat: nimirum Dominum absolute ea in solidum quæpiam, tunc esse posse, cum res absolute non existit, quod ipsum de instanti primo alienationis rei per gratuitam donationem, vel onerosum contractum emptionis, venditionis appareat, vt enim rem secundum se non destruat donans, vel vendens, destruit sibi cum eam eis actibus alienationem antecessisse, ex quo pro instanti donationis illud conservandi per negationem destructionis, seu donationis rei, vel amittendi per rei destructionem, donationem, aliamve eius voluntariam alienationem integra, ac libera voluntati Domini potestas est.

9. Porro, quæ contra hanc solutionem ex actus & potentie physice necessaria simulat obicit, & replicat Ariaga adeo ex dictis euasunt, vt ne commotionis quidem opus habeant: imò nec de physica

Christoph. de Ortega, de Deo Pro. Tomus II.

actibus, & potentis adeo explorata vniuersim sunt, vt eo cert. 4. ostendimus: quæ vero ad argumenti confirmationem addit, nihil præter verba & formas arguendi demum ponunt: quare nec proponenda hic fuerunt, vt soluerentur. Illud denique contra hanc instanti inter Deum, & homines commutatua, ex Dei promissione orta assertio- nem omittendum non est, quod ex aliquibus Doctoribus citata controu. 2. de Incarnat. 1. proponebamus. Nempe ex debito iustitiæ in Deo orto ex sua promissione creaturæ facta inferri maxime sub onere alicuius à creatura præstandi inferri, Deum famulum, & locatorem operæ suæ fieri posse creaturæ, & operæ quidem, cuiusvis sordidæ, & vilissimæ: eo autem semel admisso, & omnium suarum operarum, actuumque, interiorum creaturæ commodorum pro huius nutu posset se illi debitorem etiam constitutere: quare & se illius seruum, & mancipium, empirico magis (hoc enim suorum actuum interiorum dominium à Domini nutu, & iure independentem habet) fieri creaturæ: id quod, vel aures horrent ipsæ Ariaga d. 3. t. sect. 3. sub sect. 3. à versu, *Tertia obiectio*, respondet: horrorem quidem vocibus solum, & auribus esse non in re per illas significata: siquidem debitorem Deum creaturæ esse promissa præstandi, vno titulo fidelitatis, vt admittimus, vel titulo iustitiæ eandem indecentiam habet, vel potius non habet, sed debito à sola fidelitate non est debitum creaturæ, sed Deo solum ipsi cui nequaquam à creatura rest- pondet ius contra Deum (in quo vel locationis, vel con- ductionis, aut seruitutis ratio earumque indecentia fun- datur) licet quod sibi ex fidelitate sua præstare Deus debet, quia promissit præstandum creaturæ necessario sit, cui fuit promissum: itaque creatura terminis *em* promissis & donationis promissæ rei non autem debiti ex fidelitate diuini est in quo solum indecentia realis, nec solum vocalis famularus, & seruitutis in omnibus sit continetur, nec in famularus operæ vnius quam seruitutis omnium, nisi extensius maior. Vnde à debito Dei ex iustitiæ creaturæ vnius operæ ab ipso promissæ ad promissionem & debi- tum subinde creaturæ omnium, negati consequentia ne- quit, vt secunda solutione Ariaga tentauit, cuius tertia etiam solutio de vilibus quibus concionibus Natalium, vel vis coactiua, vt seruis quis fiat, & c. quas seruitus im- portat, atque in Deum non cadunt: eis enim deficientibus, & seruitus & intus seca eius indignitas præfata per- sistat, vt patet in ingenio, ac præstanti viro, qui se vitro ob finem honestissimum se alicui in seruum traderet, vt S. Paulinus efficit, ac S. Dominicus honestissime seruo & enixe tentauit.

CERTAMEN III.

*Leuiora pro negante nostra sententia,
& qua contra ipsam facinne
reijciuntur,*

1. **D**uo quæ pro negante nostra sententia afferri ab aliis eius Patronis solent consulo omisi: quia alterum sepe semper mihi visum est: Alterum vero quia, etsi non adeo sit leue, sed valde in Aristotele funda- tum, atque à Sancto Thoma, non semel, ac veteribus scholasticis admissum, & cui proinde nos citata contro- uersia 2. de Incarnat. d. 1. quæst. 2. certam. 2. 1. merito consensimus, nostraque conclusionis probationem pri- mam commissimus, vt veræ, ac firmæ rationi, quam ideo, ne nunc quidem, vt inutilem reuocamus: ea ta- men abstinentes, quia aduersarij ad quæstionem de no- mine reuocare illam, vtunque, nec omnino in verosi- milibus discursibus possunt, vt ex dicendis num. 3. patebit, primum, atque explorato leue pro sententia nostra ne- gatiua solet ita efformari iustitiæ commutatua, nisi redditione æqualis, pro æquali esse non potest: atqui in redditione præmij promissi à Deo operibus iustorum (nempe gloriæ & vite æternæ) non seruatur æqua- litas: præmiat quippe Deus Sanctos suos ultra con- dignum

dignum, iuxta Paulum dicentem. *Non sunt condigna, etc.* & Patres ac Concilia, imò nec primum tantum, non excedens merita nostra, esse non potest, ut ex eis etiam locis constat, quae ex meritum natura loquuntur, non ex lege, aut voluntate libera Dei: ergo nequit in eo primum reddendo iustitia à Deo etiam supposita promissione exerceri. Respondet noster Ioan. Prapof. loco citato §. 2. n. 6. *verba ex quibus patet, excessum pramij non obesse iustitiae commutativae, & ad aequalitatem redditionis, & satisfactionis; sed in excessu solum non exerceri, sed liberalitatem aut misericordiam: ut patet in debitorum centum, qui ducenta creditorum praestaret: & idem esset de punitione citra condignum, ut infictione partis poenae debiti poenalis, ex iustitia poena reddetur, licet ex misericordia alteri debiti poenalis poena remittatur.* Ac demum inquit hoc totum de facto solum probat, non de possibili: ac proinde iustitiam commutativam inter Deum, & hominem intercedere vi promissionis suae non posse (ut contendimus) minime probat.

2. Patet argumentum, ut à nostro Prapof. proponitur satisfieri: quia solum proponitur de redditione pramij de facto, quia impossibilitas Dei pramij opera iustorum non excessus, siue per aliquid essentia sua eiusmodi merita excedens (quod testimonio Pauli, & Patrum contineri notabamus) in efformando argumento ab ipso expenditur: cuius enim Deo pramij non excedens dignitati operum & iuri ex eius promissione creaturae quæsitio impossibilis sit: (ut ex operum & pramij natura videntur ex Paulo Patres docere) & redditio ad aequalitatem, atque ex iustitia propria impossibilis foret: cum nihil pramij esset, quod parte sui debitorum, iurique creaturae aequale esset; alioquin iam esset primum aliquid aequale possibile contra hypothesein; secus autem res habet, cum primum, resque, qua soluitur, non ex natura, & genere suo, sed partium solum additione est maior debito solventis, & iure creditoris: ut exemplo debiti, & solutionis excedentis pecuniariae coniungitur, ut eius parte debito minor ex iustitia satisfiat. & ultiores partes ex misericordia, aut liberalitate donentur. Facilius respondeo Paulum, & Patres, dum condignitatem ad gloriam operibus nostris negant, eis secundum seae non, ut elevatis per gratiam, & sanctitatem operantis, negare, sub qua sola consideratione pramij ex iustitia pramio gloriae, haud quaquam possunt: possunt tamen pramij aliis naturalibus accedente promissione in adversariorum sententia debitum strictum Dei ad creaturam ex promissione divina admittentium: quare eo argumento non convinci contra ipsos iustitiam commutativam Dei ad homines impossibilem, sed solum in pramio gloriae, quo de facto pramiat ex iustitia, aequalitate, & condignitate sic considerata, merita, & opera nostra non pramiare. Sed verò nostra merita, & opera dignificata ex iustitia, & sanctitate operantis, atque elevata ad condignitatem pramij ex genere suo supernaturalis gratiae, & gloriae ex iustitia commutativa, & ad aequalitatem quam habent, pramij in adversariorum sententia, accedente promissione, quae debitum Deo respectu nostri, illam praestandi adducat: nec nisi additione ultioris partis, aut gradus gratiae, & gloriae, quam meritis iusti respondeat pramij ultra condignum iusti possunt. Quo sensu Pauli locum Patres aliqui usurpasse videntur, tamen sensus germanus datus à nobis est.

3. Secundum argumentum pro negante nostra sententia ex materia necessaria, & essentiali iustitiae communiter desumitur: quae in bonis vtilibus, & commodis, vel secus personis, in quibus iustitia commutativa est constituitur iuxta Aristot., Rhetoric. c. 9. & 5. Ethicorum c. 2. versum, med. sunt autem ea omnia, quae vitam alterius eiusque lucra, & pecuniaria emolumenta, seu honorem, & famam, vel brevius ad esse, vel ad bene, vel ad melius esse alterius spectant: unde S. Tho. 1. 2. q. 21. art. 3. *ait. Distributio secundum iustitiam fit alicui ex eo, quod agit in profectum, vel nocumentum alterius.* Et certum constanter Philosophis, & Theologis de iustitia praesertim commutativa, ut sic disputantibus, in alterius commodis, materiam eius necessariam materiam iustitiae fuisse designatam: atqui Deo nihil commodi, vel incommodi, vtile vel nocivum, siue ad esse, siue ad bene, vel melius esse praestari à creatura potest, ut patet, & saepe scriptura clamat: ergo nec in utrumque, necessaria iustitiae commutativae materia invenitur:

tur: quare nec iustitia commutativa reperiri potest. Hoc argumentum satis est firmum, & cui valde fidet S. Tho. vii. iustitiam commutativam inter Deum, & homines negotiis citatis cert. & quo solo negativa sententia ab omnibus adversariorum argumentis facile protegetur. Ne verò illo adversarii convincerentur, respondent, iustitiam de qua Aristot., Philosophi, & Theologi disputant, esse materiam designantem, eam solum fuisse, quae inter creaturas rationales, seu homines versatur: quibus, ratione imperfectionis suae, commoda, & vtilia incommodare: ac nocivum ad esse, vel bene, aut melius esse plura, imò omnia, quae ipsum pertingant esse possunt: ceterum in Deo respectu cuius nihil creatum commodum, vel incommodum, vtile aut nocivum esse potest, aliorum, eminationis iustitiae materiam reperiri, penes rei ipsi gratiae, vel ingratiae, nempe honesti, vel turpis actus ab homine apponendi; & quidem eo solum titulo iuri diuino ab impio secularibus derogari, atque Deum laedi in eo videtur: quia iam illud ius Dei erga rationales creaturas, ut patet, obsequatur, sancti quoque operibus colant, verum Dei ac primum, & strictum est, cui pia vita debitum à nobis redditur: impii verò, ac scelerati, est, cui Dei ipsius damnum plane derogatur: ut videtur peccatis à Patribus Theologis, & fidelibus cunctis dicatur Deus offendi: cui communi statim; apud omnes locutioni, & sententiae ab hisque iustitiae commutativae, ut sic iniuri, & ac iniuri, materiam commodis solum, & incommodis coarctat, aperte contradicitur.

4. Haec sunt, quae huic rationali, veritatis specie aliquae, atque ad vulgi saltem plausum adversarii respondent: & quibus ad quæst. de nomine possit facile argumentum deduci: ut propterea ipso inter alia quae non ita facile ad q. de nomine reduci ad adversarii possunt, vi non fuerint, sed tamen his, qui eo etiam ut pro sententia nostra agant, volunt robur ostendendum: & rationum, quibus ad q. de nomine reduci tentatur, infirmitas explicanda: & primo quidem, si commoda, & incommoda pro iustitia, atque iniustitia commutativae materia necessaria ab his solum designata fuissent, qui moribus hominum instituendis solummodo insisterent: probabili ea solutio, veròque similis, ut minimum foret: quod scilicet iustitia creata, atque inter creaturas extendenda, ac non vniuersim sumpta, materiam designaret: cum autem Theologi omnes veteres (Aureolo excepto) & Siple Tho. de iustitia commutativa vniuersim, h. quae ad Deum etiam extendi possent dubitantes, atque extenditur disputantes, eam nihilominus ob materiam necessariam defectum à Deo reiecerint, designatam illam commodi, vel incommodi propriam materiam iustitiae commutativae vniuersim sumpta: eorum omnium sensu, & iustitia communi esse evidenti sane argumento est. Confirmatur, quia nec Philosophos, nec praefatos Theologos laetitia de actibus internis bonis, & honestis alterius: ex quibus nihil commodi, aut nocumenti alteri pareri possit: hunc alteri cum illo altero pacifici, ac proinde pacis omnino creatum posse inter illos ita intercedere: quod tamen defectu materiae commodi, vel incommodi alteri ex pacificis, ad iustitiam commutativae pacta non adiuvant, sed et materiae designatione recesserunt, ut videat Pasolus, quo iure ex pacto hoc inter creaturas: quod iustitiae commutativae esse supponit, simile inter Deum, & creaturam iustitiae commutativae esse contendat: iam illud de iure Dei laetio per peccata nostra, quod strictum dicebatur, nullius est robori: ius enim proprium Dei, vel est dominij, vel iustitiae. Ius dominij nequaquam peccatis proprie laeditur: quidem nullius rei dominium eis à Deo auferitur, quin physici actus appositione aliquid quoad extensionem apponatur, quoad malitiam verò sui defectum nunquam sub Dei dominium cadere peccatum potuit, neque ad id Dei dominium extenditur: sed solum dominium physice perfectatis, & libertatis creaturae: à quo, ut provenit incommodo, malitia actus, & formale peccati est, ius verò iurisdictionis iustitiae commutativae eius non est, ut patet: quare neque ex iustitia à nobis servari potest, sed ex obedientia, vel materiali vel formali, nec nisi ex inobedientia alterutra contrarie abique villa tamen eius iactura offensa autem Dei merito dicitur, quia infensa Deo malitia, & peccatum est: sicut prava aliorum facta quae nihil etiam nostra referunt, non

sepe offendunt, & qui Deus peccato offendatur offendere dicuntur, quia rationis nostræ recte dictamini aduersantur.

5. Opponitur primo contra nostram conclusionem curba plurima locorum scripturæ, quibus Deus iustus dicitur maxime in benefactorum reddenda mercede, quæ in metaphorico sensum detorque non licet: sed quid inde? an vocis iustitia, aut iustus, proprie accepto pro iustitia commutativa unica est? oppositum offendimus assertum q. 1. certam. 1. & 2. & vulgari satis acceptione, quisquis alteri conuenienter; & ad æqualitatem obsequitur, satisfactive in materia quavis, etiam absque strictæ iustitiæ debito suo, ac iure alterius adhuc iustus iustitæ in eo se gerere merito dicitur, quia materialiter saltem iustus est: atque iustitiæ materiam seruatur, vel æqualitatem: immo vero, siquid videntur Pauli testimonia pro iustitia propria, & stricta Dei probant, pro distributiva non autem pro commutativa probant, subdit enim in eorum videntur 2. Corinth. 1. Scia cui credidi, & certus sum quia potens est depositum meum seruare in illum dei iustus iudex: quod autem ex Deo, ut iudice, siue ex iudiciali eius potestate est, ex distributiva, non autem ex commutativa iustitia est; sed nec de distributiva iustitia eius loci sensus est, sed de iustitia pro fidelitate, ut doctè & subtiliter Bernard. 1. de grat. & liber arbitrio. sub fin. his interpretatur. Dei promissum suum appellat depositum, & quia credidit promittenti fidem promissum repetit: ac fere statim: Est ergo, quam Paulus expectat corona iustitiæ; sed iustitiæ Dei, non sue, debet enim (sibi vrique) quod pollicitus est: quod totum fidelitatis Dei debitum, non autem iuris Pauli esse ex Bernardi verbis patet: eodem pacto respondetur aliis locis, quibus gloria præmium, coronæ brauium, ac merces à Paulo, & Evangelio: siquidem corona, brauium, potius iustitiæ distributivæ est, quam commutativæ; merces autem, quæ ad commutativam videtur spectare, in locis materialiter sumitur, quatenus æqualitas præmium, & merita seruatur, et illud ex fidelitate promissionis tantummodo reddetur.

6. A ratione ex natura promissionis argui contra nostram sententiam solummodo potest: quia promissio, pactum acceptatum natura sua non solum inducit promittenti debitum & obligationem fidelitatis præstandi promissa, sed, & debitori commutativæ iustitiæ promissio, atque huic ius iustitiæ contra promittentem, & paciscentem cum ipso: maxime, si pactum, aut promissio onerosa sit, uti promissio Dei de gloria reddenda est: ergo ob suam promissionem debet ei iustitia commutativa Deus homini bene operanti reddere tantundem gloriæ, quantum condigne suis operibus meretur. Respondetur facile antecedens adhuc decretis promissionibus dubium, ac mihi fallum, esse. Si enim quis alteri promitteret, etiam onerosè, vel cum altero pacisceretur explicans se solum velle ex fidelitate alteri obligare, non autem ex iustitia, nunquam illi ad præstanda promissa ex iustitia teneretur, debitumve promissario contraheret, neque is contra illum ius strictæ iustitiæ acquireret: cum tamen vera promissio, & pactum stare, tamen eo effectu & debitum strictum iustitiæ inducendi in promittente, & ius strictæ iustitiæ in promissario caret: unde facilius intelligitur in promissione vera diuina ratione incapacitatis debiti iustitiæ in promittente Deo, & iuris contra ipsum stricti, & iustitiæ in creatura promissaria provenire, quod ex arbitrarie voluntate creaturæ promittentis verè promissioni creatæ potest contingere. Hoc verò omisso, ostendimus cert. 1. n. 8. ex ita obicientium sententia, & doctrina veram in Deo promissionem dari, quia debito strictæ iustitiæ promissario obligetur ad præstanda promissa, sed solum ex fidelitate: ac proinde quia ius strictæ iustitiæ contra ipsum ex ea promissione acquiratur: quare distinguendum antecedens esset, atque de creatura promissione concedendum, negandum verò de diuina cum consequenti.

7. Sed pro nostræ doctrinæ luce, & coronide solidus æque ac subtilis distinctus Petri Chrysologi. serm. 2. 5. audiendus est in hæc scribentis. Nonne homo homini exigua civitas obligatione constituitur? Deus totus, & tantis voluminibus cauet, & non tenetur? videtur nobis hætenus aduersus; perge tamen. Sed dicit: Ego quod debet, quo exigente restitui: homine, cuius ius in Deum ex tot cautio-

Christoph. de Origen. de Deo Pro. Tomus II.

nibus est? cuique ex illis debitorem esse dixerat responsurum putares, sed audi. Scilicet, inquit, ipse: quia non potest illa meminiri, idem ipse est, & executor, & debitor. Debitum autem ex veracitate, seu impotentia mentendi, siue necessitate veracitatis in promissis implendis, nihil aliud est quam fidelitatis debitum, ex quo seipsum solum, non autem alium, ut ait Chrysologus, promissorum exactorem, aut executorem habere potest. Miseris hoc testimonium à docto aduersario nostro Falolo pro stricto iustitiæ debito Dei respectu creaturæ rationalis, sed cuique iuxta præconceptam sententiam omnia sonare consueverunt.

QVÆSTIO III.

An iustitia distributiva Deo conueniat?

Ametsi iustitia distributiva tota sua latitudine ad præmium, & pœnarum pro bene, vel secus factis distributionem æquam extendatur, hic tamen pro iustitia præmium tantum, ut à distributiva pœnarum distinguitur ex vsu DD. hac de re disputantium vsurpanda fuit: à nobis præsertim, qui ex diuersis principijs diuersimode de vtraque censendum iudicamus.

CERTAMEN I.

Diuerse Doctorum sententia, vbi de Sancti Thomæ mente.

1. Assumant quotquot iustitiæ commutativam in Deo asserunt, recitati à nobis q. 2. cert. 1. num. 1. duodecim, nimirum numero; & ex negantibus Deo commutativam iustitiæ viginti sex citati etiam à nobis ibidem n. 2. medio à versu ex aliis vero: quia noster Præpositus eo num. 2. sine nec iustitiæ propriam distributivam in Deo admittit, ut iam referam. De Sancto Thomæ hac in re sententia dubitatur à Doctoribus: quem plerique pro affirmante hac exploratum lect. 2. sine censent Patronum 2. ad Thim. 1. vbi quæ explicans, quomodo sit corona proprie iustitiæ gloria, ait ibi esse gratiam in radice merendi, iustitiæ, quantum ad actum, qui procedit ex voluntate ad Heb. 6. lect. 3. circa med. Duplex est meritum: vnum, quod innititur iustitiæ, & illud est meritum condigni, aliud, &c. & 1. 2. quæst. 112. articulo 3. ad 1. ex illo glossæ ad Roman. 5. Deus recipit enim, qui ad se confugit, aliter esset in eo iniquitas. Respondet: loqui de illo, qui confugit ad Deum per actum meritorium liberi arbitrii, iam per gratiam informat: quem, si non reciperet, esset contra iustitiæ, quam ipse statuit, & 2. 2. q. 61. art. 4. ad 1. de iustitia strictæ sumpta agens iustitiam ipse Dei iudicium faceret. Sed hæc tamen pro iustitia distributiva non præstant: solumque de iustitia materialiter sumpta, quatenus æqualitas inter meritum, & præmium seruatur germinem intelliguntur, quin debitum iustitiæ ex parte præmiantis, quod iustitia stricta supponit, ac requirit, vltatenus probent: immò, si postrema verba recitata ex art. illo 3. ad 1. contra iustitiæ, quam ipse statuit, nempe promissione sua, expendantur, satis ostendunt debitum fidelitatis, solum à S. Thomæ ibi in Deo recognosci ac proinde iustitiæ ab ipso lata illa, propria tamen significatione, vsurpari, qua omnes virtutes exercet, & cui opponitur quævis iniquitas quam glossa in Deo admittendam aiebat & Sanctus Thomas ea periphrasi contra iustitiæ explicuit, ac defendere solum eo loci contendit.

2. Sunt tamen adhuc pro iustitia distributiva Dei in Deo d. 2. certum.